

de Bibliotheek

Kennemerwaard

Financieel Jaarverslag 2019

Stichting Bibliotheek Kennemerwaard
Gasthuisstraat 2
1811 KC Alkmaar

Versie 09-04-2020

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Bestuursverslag	4
1. Inleiding	4
2. Bibliotheek Kennemerwaard.....	4
2.1. De organisatie	4
2.2. Verslag Raad van Toezicht Stichting Bibliotheek Kennemerwaard	4
2.3. Samenstelling managementteam	6
2.4. De ondernemingsraad	6
3. Beleid en Strategie	7
3.1. Wettelijk kader	7
3.2. Speerpunten per gemeente.....	7
3.3. Strategie Programma's	8
3.4. Dienstverlening per gemeente.....	9
3.5. Resultaten algemeen.....	11
4. Financiering	12
4.1. Ontwikkelingen per gemeente	12
4.2. Projecten.....	13
5. Planning & control cyclus	15
5.1. Formatie.....	15
5.2. Kostenverdeling Back Office	15
5.3. Het resultaat	15
5.4. Begroting 2021	16
6. Ontwikkeling organisatie.....	16
6.1. Meerjarenbeleid 2019-2022.....	16
6.2. Samenwerking en fusieplan met Artiance	17
6.3. Risicoanalyse.....	17
6.4. AVG	17
6.5. CAO Openbare Bibliotheken	18
6.6. Toekomst	18
Jaarrekening	19
7. Balans 31-12-2019	19
8. Staat van baten en lasten 2019.....	21
9. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	22
9.1. Algemeen.....	22
9.2. Waardering	23
9.3. Resultaatbepaling	24
9.4. Vergelijkbare cijfers	24

10. Toelichting	25
10.1. Materiële vaste activa	25
10.2. Vorderingen en overlopende activa	25
10.3. Liquide middelen	26
10.4. Eigen vermogen	26
10.5. Voorzieningen	27
10.6. Langlopende schulden	27
10.7. Kortlopende schulden en overlopende passiva	29
10.8. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	30
10.9. Baten	31
10.10. Lasten	31
10.11. Gebeurtenissen na balansdatum	33
10.12. Resultaatbestemming	34
Overige gegevens	35
Opmaak jaarrekening 2019	35
Vaststelling jaarrekening 2019	35
Controleverklaring	35

Bestuursverslag

1. Inleiding

Bibliotheek Kennemerwaard is verantwoordelijk voor het openbaar bibliotheekwerk in de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum en Heerhugowaard. Onze doelstelling is, zoals ook verwoord in de Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen 2015 (WSOB), bij te dragen aan de persoonlijke ontwikkeling van het algemeen publiek en aan de verbetering van maatschappelijke kansen van de inwoners.

Bibliotheek Kennemerwaard is een daadkrachtige, toekomstgerichte en verbindende organisatie. Wij leveren in samenwerking met onze partners een bijdrage aan het zelfstandig functioneren van mensen tot goed geïnformeerde en ontwikkelde burgers opdat zij bewust, kritisch en actief mee kunnen doen in de samenleving.

Wij dagen uit tot de ontwikkeling en ontplooiing van het individu en van de samenleving. We stimuleren, faciliteren en ondersteunen inwoners om mee te kunnen doen en bij te kunnen dragen aan de kennis- en informatiesamenleving. Wij geven een vonk tot inspiratie.

Wij geven hieraan invulling door ons in te zetten voor drie programma's die aansluiten bij maatschappelijke vraagstukken: Educatie, Participatie en Zelfredzaamheid, Ontwikkeling en Ontplooiing.

In het jaarrapport wordt voor de afzonderlijke gemeenten en voor de Stichting in zijn geheel verantwoording afgelegd over de besteding van de afzonderlijke (gemeentelijke) subsidies en overige inkomsten.

2. Bibliotheek Kennemerwaard

2.1. De organisatie

Bibliotheek Kennemerwaard is een basisvoorziening voor alle inwoners van de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum en Heerhugowaard. Het betreft een "werkgebied" van in totaal 229.916 inwoners (peildatum 01-01-2018, gebruikt voor de begroting 2019). Stichting Bibliotheek Kennemerwaard is een organisatie met een Raad van Toezicht en een directeur-bestuurder. Aan de hand van de "Code Cultural Governance" zijn statuten, huishoudelijk reglement en een directiereglement opgesteld evenals het profiel voor leden van de Raad van Toezicht. In 2018 is de samenstelling van de Raad van Toezicht gewijzigd, de twee in 2018 ontstane vacatures zijn per 01-01-2019 ingevuld (zie hieronder).

2.2. Verslag Raad van Toezicht Stichting Bibliotheek Kennemerwaard

De Raad van Toezicht van de Stichting Bibliotheek Kennemerwaard, hierna te noemen de RvT, is verantwoordelijk voor het toezicht op het beleid van de directeur-bestuurder en de algemene gang van zaken in de stichting. Hij staat de directeur-bestuurder met raad ter zijde en fungeert als klankbord. Voor het uitvoeren van deze taak verschaft de directeur-bestuurder de leden van de RvT tijdig de noodzakelijke informatie. De RvT dient te allen tijde in het belang van de stichting te handelen, zonder opdracht en onafhankelijk van bijkomstige belangen. De RvT bestaat uit zes leden en ieder lid kan voor drie termijnen van drie jaar zitting nemen in de RvT.

Samenstelling

De Raad van Toezicht van de Stichting Bibliotheek Kennemerwaard bestond in 2019 uit de volgende leden :

- Dhr. M.L.M. Delahaij, vice-voorzitter
- Mevr. B. Dijkstra, lid, vanaf oktober voorzitter
- Mevr. E. Hollenberg, lid
- Dhr. J. Oost, lid
- Mevr. L. Oskamp, lid
- Dhr. K.J. Res, lid

De leden van de RvT krijgen een vastgesteld bedrag van € 120,29 per bijgewoonde vergadering als tegemoetkoming voor hun werkzaamheden. Geen der leden heeft een (neven) functie die strijdig is ten opzichte van de belangen van de Stichting.

De vergaderingen en belangrijkste agendapunten

De Raad van Toezicht heeft in 2019 vijf reguliere vergaderingen gehouden, voorafgaand heeft de voorzitter ter voorbereiding van de agenda met de directeur-bestuurder overleg over actuele ontwikkelingen en de voortgang van het operationele proces. Naast de reguliere vergaderingen is er een overleg geweest tussen de RvT en de Ondernemingsraad. In juni werden de resultaten van het onderzoek naar een fusie tussen Artiance en Bibliotheek Kennemerwaard voor de gezamenlijke Raden van Toezicht gepresenteerd. De belangrijkste onderwerpen van gesprek tijdens de vergaderingen waren:

- Vaststelling van de jaarrekening 2018.
- De financiële rapportages 2019.
- De begroting 2020.
- Bestuurlijke ontwikkelingen aangesloten gemeenten.
- Het onderzoek naar een fusie tussen Artiance, centrum voor de kunsten en Bibliotheek Kennemerwaard, het besluit tot uitstel van fusie en de voortgang van het proces
- De ontwikkelingen van de organisatie als geheel en de rol van directeur-bestuurder en het managementteam zijn verder vaste onderwerpen van gesprek.
- Het vaststellen van het nieuwe meerjarenbeleidsplan
- Reorganisatie naar aanleiding van het nieuwe functiehuis

In 2019 heeft de RvT een zelfevaluatie uitgevoerd en de resultaten zijn gedeeld met de bestuurder. Verder heeft de RvT één keer zonder de bestuurder vergaderd om met elkaar te spreken over de mogelijke fusie met Artiance.

De jaarrekening 2019 is opgesteld in overeenstemming met eigen grondslagen voor de jaarverslaggeving. Dit is in lijn met de richtlijnen zoals deze door onze subsidiërende gemeenten worden gesteld in hun subsidieverordeningen.

De door de accountant afgelegde toelichting op de balans en exploitatierekening treft u hierbij aan. De RvT spreekt zijn tevredenheid uit over het jaarresultaat. Door strak te sturen op de uitgaven is het gelukt om een positief resultaat van € 60.624,- te behalen, wat noodzakelijk is om reserves op te bouwen voor toekomstige investeringen en eventuele tegenvallers op te kunnen vangen. Hij stelt tevens vast dat de resultaatbestemmingen gebaseerd zijn op gedegen bestuursbesluiten, meerjarenonderhouds- en investeringsplannen in lijn met de begroting en de vigerende visie en strategie.

De RvT van de Bibliotheek Kennemerwaard spreekt graag zijn waardering uit naar de medewerkers en de directeur-bestuurder voor het vele werk dat in 2019 verricht is. Er is door de medewerkers hard

gewerkt aan de uitvoering van de ambitie en doelstellingen zoals geformuleerd in het meerjarenbeleidsplan 2019-2022 “Een vonk van inspiratie”. De RvT spreekt haar waardering daar expliciet voor uit gezien het feit dat in oktober 2019 het besluit tot een reorganisatie volgend op het nieuwe functiehuis bekend werd gemaakt aan de medewerkers. Bibliotheek Kennemerwaard is een toonaangevende organisatie waarin medewerkers aangemoedigd worden het beste uit zich zelf te halen om zo de inwoners van ons werkgebied een uitstekende en verrassende dienstverlening te bieden.

Alkmaar, 21-04-2020

Namens de Raad van Toezicht van Stichting Bibliotheek Kennemerwaard:

.....
M. Delahaj
voorzitter

2.3. Samenstelling managementteam

Het managementteam van de bibliotheek is integraal verantwoordelijk voor de aansturing en ontwikkeling van de organisatie. In 2019 bestond het managementteam uit:

- E. Winters (directeur/bestuurder)
- H. Idema (sectormanager Publieksdiensten)
- J. Kaldenbach (sectormanager Innovatie en Ontwikkeling)

2.4. De ondernemingsraad

In het jaar 2019 bestond de ondernemingsraad tot 1 september het maximum van 7 leden. In de periode september tot december hebben we een vacature gehad door het vertrek van één van de OR-leden.

Per 1 januari 2019 is de samenstelling als volgt:

- Joey Haakman
- Anita de Jong
- Jolanda Kreuk
- Lenette Logtenberg
- Marian Lerchbaumer
- Sanneke van der Meer
- Claudia Oudejans

De Ondernemingsraad is in 2019 acht keer bijeengewees voor een vergadering. Daarnaast vonden zeven vergaderingen plaats met de directeur. En één bijeenkomst Algemene gang van Zaken met de leden van de Raad van Toezicht.

Naast de reguliere vergaderingen is de gehele OR één keer bijeengekomen voor een scholingsdag met een cursusleidster van het KGCA.

De rode draad in het jaar 2019 was het onderzoek naar mogelijke fusie met Artiance en de doorontwikkeling binnen Bibliotheek Kennemerwaard en het daarbij horende functiehuis en reorganisatieplan. Belangrijke onderwerpen waarop advies werd gegeven, waren de intentie fusie Artiance en Bibliotheek en het reorganisatieplan, horend bij het nieuwe functiehuis.

De OR heeft dit jaar tweemaal instemming verleend; op het functiehuis en het verzuimbeleid.

3. Beleid en Strategie

3.1. Wettelijk kader

Sinds 1 januari 2015 is de nieuwe bibliotheekwet, de Wsob, van kracht. Eén van de doelen is het instellen van één netwerk van bibliotheekorganisaties. Daarbij is de positie van de openbare bibliotheek essentieel. De openbare bibliotheek is immers al sinds jaar en dag een laagdrempelige, toegankelijke voorziening waar jong en oud, ongeacht achtergrond of opleiding, vrije toegang heeft tot informatie, cultuur en educatie.

In de Wsob zijn de vijf kernfuncties van een openbare bibliotheek als volgt beschreven:

- a. het ter beschikking stellen van kennis en informatie;
- b. het bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie;
- c. het bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur;
- d. het organiseren van ontmoeting en debat;
- e. en het laten kennis maken met kunst en cultuur.

Deze vijf kernfuncties dragen, volgens artikel 5 van de wet, bij aan de persoonlijke ontwikkeling van het algemeen publiek en aan de verbetering van maatschappelijke kansen.

3.2. Speerpunten per gemeente

Bibliotheek Kennemerwaard geeft met haar meerjarenbeleidsplan een eigen invulling en duiding aan de functies die genoemd worden in de wet. De vijf kernfuncties vormen de randvoorwaarden voor het bereiken van de doelstellingen van de drie programma's die wij hebben geformuleerd, te weten: Educatie, Participatie en Zelfredzaamheid, Ontwikkeling en Ontplooiing.

Per gemeente zijn er in samenspraak met de ambtenaren en de wethouders, gekoppeld aan de collegeprogramma's speerpunten geformuleerd.

SPEERPUNTEN voor de vestigingen in **Alkmaar** aansluitend bij collegeprogramma

- Aansluiten bij decentralisaties: Zorg en Welzijn, Participatiewet, en Wet Werk en Inkomen
- Ondersteuning (startende) Ondernemers en ZZP'ers
- Bestrijding taal- en leesachterstanden, bestrijding laaggeletterdheid
- Democratische waarden uitdragen en bespreekbaar maken/houden
- Informatiepunt Duurzaamheid
- Informatiepunt Europa
- 50+ participatie

SPEERPUNTEN voor de vestigingen in **Bergen** aansluitend bij collegeprogramma

- Aansluiten bij decentralisaties: Zorg en Welzijn, Participatiewet, en Wet Werk en Inkomen wijkteams voor vrijwilligers: huisvesting en/of samenwerking
- Bestrijding taal- en leesachterstanden, bestrijding laaggeletterdheid
- Communicatie aan bewoners van o.a. overheidsinformatie
- Uitvoering Cultuurnota: erfgoedplatform, leesbevordering
- 50+ participatie

SPEERPUNTEN voor de vestigingen in **Castricum** aansluitend bij collegeprogramma

- Digitalisering van gemeente-informatie: bibliotheek verzorgt scholing 'digibeten'
- Toerisme: slecht weer programma tijdens zomermaanden
- Werk: sollicitatietrainingsprogramma's voor werkzoekenden, digitale vaardigheden, allianties met UWV en SoZa
- Duurzaamheid: Transition Town
- Bestrijding laaggeletterdheid
- Taal- en leesbevordering

SPEERPUNTEN voor de vestigingen in **Heerhugowaard** aansluitend bij collegeprogramma

- Decentralisaties sociaal domein: preventie, voorlichting, bundelen/toegankelijk maken informatie voor burgers, allianties met CJG, GGD, gemeente
- Werkgelegenheid: sollicitatietrainingsprogramma's voor werkzoekenden, digitale vaardigheden, allianties met UWV en SoZa
- Informatievoorziening: bibliotheek verzorgt scholing 'digibeten'
- Huis van de gemeente: allianties met bouwpartners
- Taal- en leesbevordering
- Erfgoedplatform

3.3. Strategie Programma's

De speerpunten van de vier gemeenten zijn vertaald in doelstellingen in onze programma's. De beleidskeuzes op basis van het meerjarenbeleidsplan 2019-2022 zijn afgestemd met de vier gemeentelijke opdrachtgevers en omvatten de volgende onderwerpen:

Educatie: Doelstellingen

- De bibliotheek is een onmisbare speler op het gebied van leesplezier, taalontwikkeling en 21ste-eeuwse vaardigheden. Hierin worden wij erkend als gelijkwaardig partner.
- De bibliotheek faciliteert en organiseert een kennislabs waar institutionele partners en individuele bezoekers samen kunnen creëren, leren en hun expertise vergroten.
- Educatie is een integraal onderdeel van ons werk, door de programma's heen. Hierbij staat de vraag van de klant voorop en wordt snel en oplossingsgericht gewerkt. Bibliotheek Kennemerwaard is hét kenniscentrum en dé inspiratiebron op het gebied van taal, lezen en leesplezier voor jeugd en jongeren, hun ouders en leerkrachten en volwassenen door middel van een dienstenpakket waarmee de Bibliotheek zich duidelijk onderscheidt. Wij sluiten met onze dienstverlening aan op het leesgedrag en de informatiebehoefte van de lokale bevolking, gedifferentieerd naar doelgroepen.

Voor Kennemerwaard betekent dienstverlening op scholen een intensieve meerjarige samenwerking tussen onderwijs, bibliotheken en gemeenten. Ook in 2019 is weer gewerkt aan aantoonbare verbetering van onderwijsresultaten op het gebied van lees- en taalvaardigheid en informatie- en mediavaardigheden. Om resultaten te meten wordt gebruik gemaakt van de landelijke leesmonitor. Het aantal scholen voor primair onderwijs dat werd bereikt met dienstverlening De Bibliotheek op School (dBos) is min of meer gelijk gebleven. Dat is tevens het geval met het aantal scholen voor Voortgezet Onderwijs dat projecten afneemt van de bibliotheek. Het contract met het Bonhoeffer college in Castricum is in 2019 beëindigd. De groei in het aantal deelnemende voorschoolse instellingen (kinderdagverblijven, peuterspeelzalen) zette zich voort in 2019. Voor hen is Boekstart in de Kinderopvang ontwikkeld. Inmiddels wordt op 37 (26 in 2018) locaties bij jonge kinderen dit programma ter preventie van taalachterstanden uitgevoerd, en worden zo meer dan 2.467 (2.100 in 2018) kinderen bereikt. Voor beide programma's geldt dat de onderwijsinstellingen een geldelijke bijdrage leveren, die voor de meeste instellingen voelt als een zware financiële afdracht. Het feit dat er weinig uitval onder de scholen is geeft aan de onze dienstverlening zijn waarde bewijst.

Participatie en Zelfredzaamheid: Doelstellingen

- De activiteiten van de bibliotheek krijgen vorm vanuit de behoefte van de samenleving. Vervolgens worden ze in co-creatie (samen met inwoners en andere partners) ontwikkeld en uitgevoerd.
- De bibliotheek zorgt ervoor dat meer inwoners beschikken over de basisvaardigheden om zich in deze maatschappij te redden. Niet alleen op het gebied van taal en rekenen, maar ook de zogenoemde 21ste-eeuwse vaardigheden.
- De activiteiten van de bibliotheek dragen eraan bij dat vooroordelen in de samenleving worden weggenomen. Wij erkennen dat er vooroordelen zijn en leren inwoners ze te herkennen en bespreekbaar te maken. Hierin richten we ons in eerste instantie op onze eigen vestigingen en op scholen en instellingen.

Bibliotheek Kennemerwaard stimuleert met haar diensten en activiteiten inwoners zoveel mogelijk zelfstandig deel te nemen aan de samenleving, een eigen bijdrage te leveren aan die samenleving én hun zelfredzaamheid te bevorderen. In verschillende vestigingen en op verschillende locaties in het werkgebied vinden activiteiten plaats die gericht zijn op het bevorderen van sociale netwerken van inwoners, ter voorkoming van eenzaamheid en ter vergroting van hun zelfredzaamheid. De samenwerking met de Belastingdienst is in 2019 voortgezet. In iedere gemeente werden spreekuren en cursussen ter bevordering van digitale geletterdheid georganiseerd. Deze konden rekenen op een warme belangstelling onder de doelgroep. Daarnaast werd onder de paraplu van de Taalhuizen in de vier gemeenten een veelheid aan activiteiten georganiseerd, variërend van conversatietrajecten tot Virtual Reality demonstraties waarmee een divers publiek werd bereikt.

Ontwikkeling en Ontplooiing: Doelstellingen

- De bibliotheek biedt een doorlopend inspirerende omgeving om bij elk bezoek aan de bibliotheek informeel leren te stimuleren.
- De bibliotheek heeft een geïntegreerd en inspirerend aanbod voor de inwoners van onze gemeenten. Activiteiten zoals cursussen, workshops en lezingen vormen één geheel met de digitale en fysieke collectie. Samen prikkelen zij de nieuwsgierigheid en leergierigheid onder de inwoners van onze gemeenten.
- De bibliotheek daagt uit tot een actieve bijdrage aan de maatschappelijke dialoog. Het programma Ontwikkeling & Ontplooiing creëert een inspirerende omgeving om informeel leren bij elk bezoek aan de bibliotheek te stimuleren. Onder een inspirerende omgeving verstaan wij de uitnodigende, niet statische vestiging. Een plek waar altijd wat te doen is, al dan niet georganiseerd. Waar voor alle leeftijden plek is om te werken, te studeren of gewoon te zijn. Wij ontwikkelen ons aanbod door de behoefte op te halen bij particulieren, organisaties en instellingen. We realiseren projecten met steeds minimaal één externe partner en dragen vanuit die projecten bij aan de publieke beeldvorming van wat de bibliotheek is. In 2019 werd hieraan onder andere vormgegeven door diverse coderdojo-activiteiten in de gemeenten, door de lezingen in het kader van Europe Direct, door Biebstart ochtenden voor (jonge) ouders in Castricum, Alkmaar en Heerhugowaard.

3.4. Dienstverlening per gemeente

Per gemeente is het dienstverleningsconcept op maat uitgewerkt, op basis van de beschikbare middelen en de subsidieafspraken. In iedere gemeente wordt de dienstverlening elk jaar vernieuwd en/of uitgebreid om aan te sluiten bij de veranderende vraag van onze gebruikers en gemeenten. Hieronder volgt een overzicht van de nieuwe activiteiten per gemeente. Daarnaast houdt de bibliotheek ook gewaardeerde en bestaande dienstverlening in stand, waarvan een gedeelte terug te vinden is in de eerder aan de gemeente geleverde prestatiecijfers over 2019.

In gemeente **Alkmaar** werd de dienstverlening in 2019 uitgebreid met de volgende zaken:

NIEUW:

- Wijk- en vraaggericht werken: medewerkers van de bibliotheek treden steeds meer buiten de muren op zoek naar manieren om meer inwoners te bereiken. Zo werd het afgelopen jaar op vraag van inwoners: "Aan tafel met", een laagdrempelige informatieve bijeenkomst gericht op ouderen in de wijk
- Een visiespel voor basisscholen waarmee het onderwijsteam gezamenlijk een visie ontwikkelt om te gaan met media in de school
- Een leerplein bij het WNK
- Taalpunt in het Stadskantoor
- Boek op bezoek (een schoolvariant van de Human Library)
- Eén extra locatie Boekstart in de kinderopvang
- Eén extra locatie De Bibliotheek op School

In de Cultuurnota van de gemeente Alkmaar is aangegeven dat de grote instellingen ieder jaar in hun jaarplan projecten dienen op te nemen dat inhoud geeft aan de gewenste vernieuwing op de drie speerpunten: Produceren, Jongeren en Vernieuwen. Het Media- en Filmfestival in samenwerking met het Filmhuis Alkmaar en Artiance, voor en door jongeren is voortgezet en ook de Shuffle-schrijfmaraathon voor en door jongeren is in 2019 opnieuw georganiseerd.

In gemeente **Bergen** zijn de nieuwe activiteiten in de dienstverlening die in 2018 zijn opgezet verder doorgevoerd: Aan tafel met, kleinschalige ontmoetingstafels gericht op het opbouwen van een sociaal netwerk voor de bezoekers en de mediawijsheidslessen aan de bovenbouw van het alle scholen van het basisonderwijs

NIEUW:

- Vijf extra locaties Boekstart in de kinderopvang in Egmond.
- Een visiespel voor basisscholen waarmee het onderwijsteam gezamenlijk een visie ontwikkelt om te gaan met media in de school
- Een leerplein bij het WNK

In dit jaarrapport is in paragraaf 4.1 een overzicht opgenomen waarin de kostprijs per programma per gemeenten wordt getoond. Hierin zijn ook de opbrengsten verrekend. Daarmee voldoen wij aan de wens van de gemeente Bergen tot een modulair systeem. In de laatste kwartaalrapportage over 2019 is er een totaaloverzicht over de prestaties geboden. In het publieksjaarverslag 2019 zijn in woord en cijfers een overzicht van de belangrijkste activiteiten van onze bibliotheek samengevat.

In de gemeente **Castricum** kon door het verschuiven van taken de nieuwe dienstverlening die in 2019 is opgezet worden gecontinueerd binnen de bestaande exploitatie.

NIEUW (2019):

- Een visiespel voor basisscholen waarmee het onderwijsteam gezamenlijk een visie ontwikkelt om te gaan met media in de school
- Een leerplein bij het WNK
- Een extra groep Studiekring 50+ in samenwerking met Stichting Welzijn

De gemeente Castricum hanteert in haar subsidiebeleid vijf speerpunten uit de Nota Publieke bekostiging, waar gesubsidieerde instellingen aan bij moeten dragen. Voor de bibliotheek geldt dat zij bijdraagt aan talentontwikkeling, eenzaamheidsbestrijding en stimuleren van gezondheid. Het programma Educatie en de activiteiten rondom mediawijsheid richten zich op talentontwikkeling bij kinderen. Het programma Ontwikkeling en Ontplooiing richt zich op talentontwikkeling bij volwassenen, en heeft effecten op eenzaamheid en gezondheid. Diverse activiteiten uit het programma participatie en zelfredzaamheid hebben een positief effect in de eenzaamheidsbestrijding en op het opdoen van kennis over gezondheid.

In de gemeente **Heerhugowaard** zijn een aantal nieuwe ontwikkelingen in 2019 in gang gezet.

NIEUW:

- Level Up! Een programma over veilig gamen in samenwerking met AZ.
- Een visiespel voor basisscholen waarmee het onderwijsteam gezamenlijk een visie ontwikkelt om te gaan met media in de school
- Een leerplein bij het WNK
- Vijf extra locaties met Boekstart in de kinderopvang

Naast projecten per gemeente wordt ook een aantal zaken Kennemerwaard-breed opgepakt. Door bovenlokaal onderwerpen op te pakken wordt efficiencywinst behaald. Een project als het Bondgenootschap Geletterdheid wordt succesvoller door bovenlokaal allianties aan te gaan en deze te vertalen in lokale componenten. Doordat het werkgebied van Bibliotheek Kennemerwaard vier gemeenten bestrijkt is zij voor andere maatschappelijke instellingen een interessante samenwerkings- of uitvoeringspartner.

Bovenlokale projecten

- Taalhuizen: In alle vier gemeenten worden activiteiten door de bibliotheek en door haar netwerkpartners uitgevoerd gericht op de bevordering van geletterdheid. De bibliotheek treedt op als regisseur van het netwerk.
- Uitbreiding van de landelijke overeenkomst rondom de Informatiepunten Digitale Overheid in samenwerking met de Koninklijke Bibliotheek om burgers meer digitaal vaardig te maken.
- Scoor een boek! In samenwerking met AZ worden leerlingen van de basisschool aangemoedigd om te lezen.
- Bovenlokaal klantenserviceteam
- Bovenlokaal inlichtingen en informatieteam
- Klanttevredenheidsonderzoeken met inzet van klantenpeilers. Dit zijn medewerkers van de bibliotheek die in gesprek gaan met bezoekers over verschillende onderwerpen.

3.5. Resultaten algemeen

Het gebruik van de bibliotheek

Het aantal bezoekers aan de bibliotheekvestigingen steeg ten opzichte van 2018 met 1,25 % naar 889.398. In de gemeente Alkmaar, Bergen en Castricum is er een toename in bezoekers te zien, in Heerhugowaard daalt het aantal bezoekers. Voor een aantal kleinere vestigingen geldt dat er sprake is van een teruggang in het aantal bezoekers, hoewel dit niet voor allemaal geldt.

Het aantal leden loopt terug, landelijk gezien is het min of meer gestabiliseerd (2018), bij Kennemerwaard lijkt het aantal leden zich ook te stabiliseren. Ten opzichte van 2018 was er een daling van 1,3% (628) in ledenaantal. Al enkele jaren is sprake van een landelijke trend van dalende uitleencijfers. Het aantal uitleningen in Kennemerwaard nam af met 1,85 %, ten opzichte van de 5 % daling van het aantal uitleningen landelijk in 2019. De uitleningen via de Bibliotheek op School zijn meegenomen in het totaal aantal uitleningen. Een sluitende verklaring waarom er in onze vestigingen een lagere daling op het aantal uitleningen is te zien is er niet. In 2018 was de daling in Kennemerwaard sterker dan de landelijke daling, dit jaar zijn de ontwikkelingen omgekeerd.

E-books

Het aantal e-book accounts bleef flink groeien, het aantal uitleningen bleef nagenoeg gelijk in vergelijking met voorgaande jaren. Voor Kennemerwaard zien we een stijging in de uitleningen en accounts in 2019 ten opzichte van 2018. Het aantal geldige accounts in 2019 was 6.253 ten opzichte van de in 2018 6.079 geldige accounts. Dit bedraagt een stijging van 3%. Onder deze leners viel een stijging van 6% op te merken van degene die minimaal ook één e-boek leenden.

Het aantal uitleningen in 2019 steeg ook 48.544 ten opzichte van –waren er 44.409 in 2018 uitleningen +9%.

Het aantal uitleningen in de leeftijdscategorieën 51 – 60 en 61 – 70 jaar zijn het hoogste. Zij hebben tevens de meeste geldige accounts en actieve accounts.

Aantal e-books accounts in 2019 binnen Kennemerwaard was 7.531. Het aantal e-book accounts landelijk bedroeg 524.077, waarvan 1,44% leden zijn van Bibliotheek Kennemerwaard. Zowel landelijk als bij Bibliotheek Kennemerwaard waren de meeste e-book accounts binnen de leeftijdsgroepen 51-60 en 61-70 jaar. Landelijk was dit 33% van totaal aantal accounts en bij Kennemerwaard 37%. Aantal e-book uitleningen binnen Kennemerwaard was 44.409, landelijk waren dit er 3.509.460. Het aandeel van uitleningen van Kennemerwaard is 1,27 % van het totaal aantal leningen in Nederland. Het grootste e-bookgebruik, 94%, komt nog steeds bij bestaande klanten vandaan dus niet van digital only abonnementen.

Bibliotheek op school

Het aantal gebruikers en uitleningen van 'de Bibliotheek op School' wordt meegeteld in de tellingen vanuit het geautomatiseerde uitleensysteem BICAT-WISE dat in de vestigingen wordt gebruikt. Het

aantal uitleningen ten behoeve van het thuislezen was 2.634. Als de collectie alleen in school wordt gebruikt, wordt er niet uitgeleend.

In totaal bereikte Bibliotheek Kennemerwaard 8.691 kinderen direct via de bibliotheek op school. in Bergen 827 , in Alkmaar 3.136, in Castricum 971 en in Heerhugowaard 3.757 kinderen. In Alkmaar en Heerhugowaard besloten twee scholen te stoppen met De Bibliotheek op School, en over te gaan op projectmatig samenwerken met de bibliotheek. Niet alle kinderen die gebruik maken van de bibliotheek op school zijn ingeschreven als lener van een bibliotheekvestiging. Het gestegen leesplezier en daarmee de verbetering van leesvaardigheid is voor Bibliotheek Kennemerwaard van groter belang dan het aantal kinderen dat een abonnement heeft. Het blijft natuurlijk een uitdaging om kinderen die naar de basisschool gaan te enthousiasmeren zodat ze ook buiten school gebruik maken van de bibliotheek en bij het verlaten van de basisschool aan de bibliotheek te blijven binden.

4. Financiering

Bibliotheek Kennemerwaard is binnen haar eigen exploitatie voortdurend op zoek naar efficiency en kostenreductie. Hierbij staat de kwaliteit van dienstverlening voorop, waar mogelijk te verbeteren of verder te ontwikkelen tegen lagere kosten. Bibliotheek Kennemerwaard innoveert voortdurend om aan te sluiten bij relevante maatschappelijke ontwikkelingen. Ons beleid is gericht op vernieuwing, met behoud van het goede uit de bestaande dienstverlening. In samenwerking met veel lokale, maatschappelijke en educatieve organisaties bereikt onze bibliotheek nieuwe en bestaande doelgroepen. Een overzicht van samenwerkingspartners vindt u terug in het publieksjaarverslag. Na jaren van korting in bedragen en/of het niet toekennen van indexering was 2018 voor het eerst een jaar waarin gevraagde indexering op de subsidie werd toegekend. Deze ontwikkeling zette zich in 2019 voort.

4.1. Ontwikkelingen per gemeente

In 2019 is het nieuwe meerjarenbeleidsplan in werking getreden. De vier programmalijnen en de klassieke bibliotheek zijn gecompriemd tot drie programma's. De huisvestingslasten zijn apart uitgelicht. De inzet van middelen uit de reguliere subsidie per programma, per gemeente is in het onderstaande overzicht inzichtelijk gemaakt.

Baten per programma

Programma	Alkmaar		Heerhugowaard		Castricum		Bergen		Kennemerwaard
O&O	1.154.091	33%	699.002	32%	333.410	33%	325.130	39%	2.511.633
P&Z	204.898	6%	136.297	6%	40.691	4%	49.035	6%	430.921
EDU	373.274	11%	292.140	13%	91.733	9%	110.993	13%	868.140
HV	702.509	20%	486.775	22%	170.902	17%	70.050	8%	1.430.236
BO	1.053.763	30%	564.659	26%	366.219	37%	287.205	34%	2.271.846
TOTAAL	3.488.535	100%	2.178.873	100%	1.002.955	100%	842.413	100%	7.512.776

Kosten per programma

Programma	Alkmaar		Heerhugowaard		Castricum		Bergen		Kennemerwaard
O&O	1.108.439	31%	672.452	31%	332.524	33%	282.118	36%	2.395.533
P&Z	204.057	6%	125.321	6%	37.592	4%	42.007	5%	408.978
EDU	342.458	10%	273.353	13%	99.458	10%	97.796	12%	813.065
HV	812.755	23%	533.080	25%	187.434	19%	79.522	10%	1.612.792
BO	1.054.028	30%	537.328	25%	342.461	34%	287.967	36%	2.221.784
TOTAAL	3.521.737	100%	2.141.534	100%	999.470	100%	789.411	100%	7.452.152

Resultaten per programma

Programma	Alkmaar		Heerhugowaard		Castricum		Bergen		Kennemerwaard
O&O	45.652	-137%	26.550	71%	885	25%	43.012	81%	116.100
P&Z	841	-3%	10.976	29%	3.099	89%	7.028	13%	21.944
EDU	30.816	-93%	18.788	50%	-7.726	-222%	13.197	25%	55.075
HV	-110.246	332%	-46.305	-124%	-16.532	-474%	-9.472	-18%	-182.556
BO	-265	1%	27.331	73%	23.758	682%	-762	-1%	50.062
TOTAAL	-33.202	100%	37.340	100%	3.485	100%	53.002	100%	60.624

NB: EDU= Educatie, O&O= Ontwikkeling en Ontplooiing, P&Z= Participatie en Zelfredzaamheid, HV= Huisvesting, BO=Backoffice, Bedragen in €.

4.2. Projecten

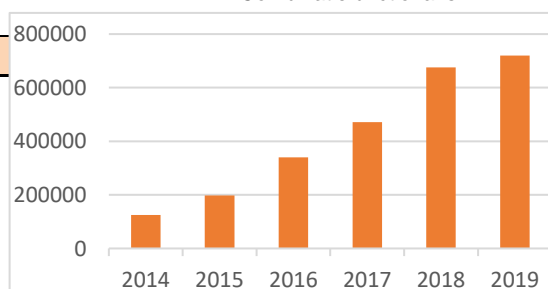
Projecten met aparte of extra financiering worden verantwoord via de balans. In totaal is er ter waarde van € 1.098.120,- aangevraagd. Daarvan is € 641.021 (=58,4%) gehonoreerd. Ten opzichte van 2018, toen er € 747.950,- aan aanvragen werd gehonoreerd is er sprake van een teruggang van 14.3 % aan inkomsten op projectfinanciering. Daarbij moet opgemerkt worden dat in 2019 de financiering van drie projecten ter waarde van € 79.000,- werden toegevoegd aan de structurele subsidie. Een overzicht van de projectaanvragen die dit jaar zijn gedaan en werden gehonoreerd is te vinden in volgend overzicht.

Fondsenwerving 2019

Overzicht subsidieaanvragen / sponsoring 2019

Datum beslissing	Aanvraagdatum	Project	Subsidieverstrekker / Bedrijf	Gevraagd bedrag	Toegekend
1-1-2019	1-11-2018	Aanmoedigingssubsidie Scoor een Boek	Kunst van Lezen	2.250	2.250
1-1-2019	1-11-2018	EDIC 2019	Europese Commissie	35.000	35.000
1-2-2019	1-12-2018	Krachtige Kunst	Taqa Cultuurfonds	1.650	-
1-2-2019	1-7-2018	Leesplezier in Overdie	Gemeente Alkmaar	11.152	11.152
1-2-2019	1-8-2018	Taalhuis Alkmaar	Webgelden regio Alkmaar	88.815	88.815
1-2-2019	1-8-2018	Taalhuis Heerhugowaard	Webgelden regio Alkmaar	70.194	70.194
1-2-2019	1-8-2018	Taalhuis Castricum	Webgelden regio Alkmaar	32.869	32.869
1-2-2019	1-8-2018	Taalhuis Bergen	Webgelden regio Alkmaar	25.988	25.988
1-3-2019	1-2-2019	Samenwerking Belastingdienst	KB	18.560	18.560
1-4-2019	1-3-2019	Pilot Kopgroepbibliotheken	KB	25.000	25.000
1-5-2019	1-3-2019	Dag en Dauw Zomertoer	Oranjefonds	3.000	3.000
1-6-2019	1-3-2019	Bibliotheek zonder Beperkingen	Erasmus Plus	18.000	-
1-6-2019	1-6-2019	jeugdafdeling	Stichting Nut Rabobank Alkmaar	300	300
1-6-2019	1-6-2019	jeugdafdeling	e.o.	-	881
1-6-2019	1-3-2019	Level Up	Innovatieraad KB	48.481	-
1-7-2019	1-4-2019	Boekstartcoach	Kunst van Lezen	5.000	5.000
1-7-2019	1-8-2018	Dag en Dauw	Oranjefonds	22.500	22.500
1-7-2019	1-8-2018	Dag en Dauw	Oranjefonds	7.500	7.500

1-7-2019	1-6-2019	Boekstart in de kinderopvang	Kunst van Lezen	1.200	1.200
1-9-2019	1-6-2019	Joost Zwagermanlezing	Gemeente Alkmaar	10.000	10.000
1-10-2019	1-7-2019	Joost Zwagermanlezing	BNP Cultuurfonds	5.000	-
1-10-2019	1-9-2019	Spelen met digitalen	TMMT Gemeente	29.468	-
1-11-2019	1-8-2019	VP HHW 2019	Heerhugowaard Gemeente	19.915	19.915
1-11-2019	1-8-2019	LevelUP HHW	Heerhugowaard	14.332	14.332
1-11-2019	1-10-2019	Digitale Inclusie	KB	37.120	37.120
1-11-2019	1-6-2019	Bibliotheek op school Alkmaar	Gemeente Alkmaar	49.427	49.427
1-12-2019	1-4-2019	VP Bergen 2019/2020	Gemeente Bergen	6.702	6.638
1-12-2019	1-12-2019	Coding Kennemerwaard	Stichting Culinaire Plaza	-	2.500
1-12-2019	1-12-2019	Coding Kennemerwaard	Triple Gemeente	1.000	1.000
1-12-2019	1-8-2019	VP HHW 2020	Heerhugowaard Gemeente	43.883	43.883
1-12-2019	1-9-2019	Boekstart in de kinderopvang 2020 HHW	Heerhugowaard	57.253	57.000
1-12-2019	1-10-2019	EDIC 2020 Stimuleringsregeling	Europese Commissie	35.000	35.000
1-12-2019	1-10-2019	Voorleesconsulenten	KB Stichting Lezen &Schrijven	9.000	9.000
1-12-2019	1-9-2019	Boekstartcoach Overdie	&Schrijven	5.000	5.000
	1-8-2019	Combinatiefunctionaris Castricum	Gemeente Castricum	20.500	
	1-8-2019	Taalhuis Alkmaar	Webgelden regio Alkmaar	95.388	
	1-8-2019	Taalhuis Heerhugowaard	Webgelden regio Alkmaar	77.339	
	1-8-2019	Taalhuis Castricum	Webgelden regio Alkmaar	35.331	
	1-8-2019	Taalhuis Bergen	Webgelden regio Alkmaar	28.119	
	1-9-2019	Boekstartcoach verlenging HHW	Stichting Lezen &Schrijven	5.000	
	1-10-2019	Kunst en cultuur in VR	ZonMw	15.012	
	1-10-2019	Boekstartcoach Castricum	Gemeente Castricum	15.960	
	1-11-2019	Multitouch tafel WNK ontwikkelplein	Pius Stichting	9.915	
	1-12-2019	LevelUP	Vriendenloterij	50.000	
	1-12-2019	Joost Zwagermanlezing	Taqa Cultuurfonds	5.000	
			TOTAAL	1.098.120	641.022
Structurele projectsubsidies					
		Boekenpret	Gemeente Heerhugowaard		23.000
		Erfgoed	Gemeente Heerhugowaard		6.000
		Combinatiefunctionaris	Gemeente Heerhugowaard		50.000
			TOTAAL		720.022

5. Planning & control cyclus

Bibliotheek Kennemerwaard kent vijf momenten in het jaar waarop een financiële prognose wordt besproken in de Raad van Toezicht en het managementteam. Daarnaast wordt in de junivergadering van het managementteam en de Raad van Toezicht de begroting voor het komende jaar vastgesteld. Naast deze cyclus wordt drie keer per jaar verantwoording van de prestaties aan onze gemeenten afgelegd. Voorafgaand aan het nieuwe jaar wordt per programma vastgesteld welke prestatie worden geprognosticeerd. Daarin worden de beleidsdoelen uit ons meerjarenbeleidsplan vertaald.

5.1. Formatie

Eind 2019 bestond de formatie uit 144 medewerkers, omgerekend 79,5 fte, ten opzichte van 77,9 fte in 2018. Het aantal fte's is verdeeld over 69,8 vaste dienstverbanden en een flexibele schil van 9,7 fte.

5.2. Kostenverdeling Back Office

In het convenant, dat in 2012 opnieuw is ondertekend na de fusie met Bibliotheek Bergen, hebben de vier gemeenten onder andere afgesproken dat zij gezamenlijk de back office kosten van Bibliotheek Kennemerwaard financieren. Maatschappelijke veranderingen vragen om een innovatieve bibliotheek die aansluit op de door de gemeenten opgestelde beleidsvraagstukken. Stapsgewijs wordt geïnvesteerd op de vernieuwing en uitbreiding van de dienstverlening binnen de drie programma's. Een overzicht van nieuwe producten vindt u terug in de rapportage per gemeente.

Onder de back office kosten vallen de lasten voor bestuur en organisatie, het management, innovatie en ontwikkeling, facilitaire ondersteuning, administratie, automatisering en transport.

T.o.v. de jaarrekening 2018 zijn de back office kosten met € 45,- gedaald, oftewel met € 0,07 per inwoner gedaald.

Kostenverdeling Back Office				
	Totaal 2019	Totaal 2018	Per inwoner 2019	Per inwoner 2018
Personeelskosten *1)	€ 1.637.957	€ 1.612.439	€ 7,12	€ 7,06
Overige kosten *2)	€ 711.877	€ 737.441	€ 3,10	€ 3,23
	€ 2.349.835	€ 2.349.880	€ 10,22	€ 10,29
Mutatie	€ -45		€ 0,07-	

*1) Personeelskosten Management & Staf, Innovatie & Ontwikkeling en Facilitaire Ondersteuning.

*2) Bestuur en organisatie, administratie, automatisering en transport.

5.3. Het resultaat

Het resultaat over 2019 op Stichtingsniveau van Bibliotheek Kennemerwaard: € 60.624,- **positief**. Het resultaat is grotendeels bestemd voor gelabelde reserveringen voor vervanging / investering in inventaris en automatisering en groot onderhoud aan de gebouwen. Bibliotheek Kennemerwaard neemt hierin nadrukkelijk haar verantwoordelijkheid om zelf te reserveren voor deze vervangingen en investeringen. Naast de diverse bestemmingsreserves moeten er ook voldoende middelen in de algemene reserves zitten om tegenvallers binnen de exploitatie of transitievergoedingen te kunnen opvangen. Daarbij moet worden opgemerkt dat het niet toekennen van indexering over een aantal jaren de financiële ruimte om reserveringen op te bouwen structureel heeft uitgehold en voor de lange termijn investerings- problematiek opwerpt.

Per gemeente:

Alkmaar : € 33.202 negatief. Dit negatieve resultaat valt vooral te verklaren door de kosten van de reorganisatie en het fusieonderzoek.

Heerhugowaard : € 37.340 positief. Dit resultaat vindt zijn oorzaak in de lagere afschrijvingskosten en verder zijn de uitgaven aan media ruim binnen de begroting gebleven.

Castricum : € 3.485 positief. Dit positieve resultaat is voornamelijk toe te schrijven aan lagere huisvestingslasten. De totale financiële positie voor Castricum blijft matig tot zwak te noemen.

Bergen : € 53.002 positief. Het positieve resultaat is vooral terug te leiden naar lagere afschrijvingslasten, lagere personeelskosten doordat er geen uitzendkrachten meer zijn ingezet en lagere mediakosten.

De resultaatbestemmingen staan per gemeente in het hoofdstuk “staat van baten en lasten” en in paragraaf 10.12 van dit jaarverslag.

De liquiditeitsratio (current ratio) is in 2019 gestegen van 1,44 (2018) naar 1,69. De liquiditeitsratio ligt boven de 1, hetgeen een gezonde waarde is. Kennemerwaard kan met haar vlottende activa dus haar kortlopende schulden betalen. De solvabiliteit is ook toegenomen van 0,41 in 2018 naar 0,45 in 2019. Dit is een goede waarde, wat wil zeggen dat Kennemerwaard goed aan haar verplichtingen kan voldoen.

Richtlijnen

De jaarrekening 2019 is opgesteld in overeenstemming met eigen grondslagen voor de jaarverslaggeving. Dit is in lijn met de richtlijnen zoals deze door onze subsidiërende gemeenten worden gesteld in hun subsidieverordeningen.

5.4. Begroting 2021

De Bibliotheek Kennemerwaard tracht voor 2021 een sluitende begroting op te stellen. In een aantal gemeenten is aanvulling van het eigen vermogen noodzakelijk, om voldoende buffer te hebben om tegenvallers op te kunnen vangen, naast de mogelijkheid om te kunnen reserveren ter investering en vervanging in (bestaande) apparatuur en gebouwen. Omdat het moment van een eventuele fusie met Artiance na de uiterste datum voor het indienen van de begroting ligt, maar het besluit daartoe waarschijnlijk wel genomen is zal er een samengestelde begroting worden ingediend, waarin de begroting van Artiance, Bibliotheek Kennemerwaard en de holding waarin beide stichtingen zullen opereren worden opgenomen.

Bibliotheek Kennemerwaard beschikt na de resultaatbestemming van het positieve resultaat over 2019 over een klein eigen vermogen voor de vestigingen in de gemeente Castricum. Toch blijft deze reserve erg beperkt om financiële tegenvallers en gevolgen van reorganisaties op te kunnen vangen. Dit beeld is constant over de laatste jaren. Binnen het huidige subsidieniveau is het ieder jaar een strijd om binnen de begroting de exploitatie rond te krijgen.

6. Ontwikkeling organisatie

6.1. Meerjarenbeleid 2019-2022

In 2019 is er een start gemaakt met de ambities uit het nieuwe meerjarenbeleidsplan “Een vonk van inspiratie”. Binnen de drie programma's en voor de ondersteunende diensten zijn werkplannen opgesteld. In 2019 is een begin gemaakt met een reorganisatie, omdat voor het nieuwe meerjarenbeleidsplan een nieuwe manier van werken gewenst is. In het eerste kwartaal van 2020 zal de reorganisatie worden afgerond.

6.2. Samenwerking en fusieplan met Artiance

In 2018 zijn gesprekken op gang gekomen waarin met de directie, de Raad van Toezicht en het managementteam van Artiance over verdere samenwerking. Na het besluit tot uitstel van fusie in september 2019 is in de maanden daarna de draad weer opgepakt om te komen tot een businessplan dat de basis wordt voor het besluit tot fusie per 1 januari 2021 dat de twee directeuren voornemens zijn te gaan nemen. Het eindrapport over het onderzoek met daarin een advies van de stuurgroep, bestaande uit de twee directeuren, zal worden voorgelegd aan de Raden van Toezicht. Daaraan voorafgaand wordt aan de beide ondernemingsraden om advies gevraagd op het voorgenomen besluit van de directies.

6.3. Risicoanalyse

Begin 2018 heeft er in het kader van de implementatie van risicomanagement een risicoanalyse plaats gevonden van het managementteam en de Raad van Toezicht. De kans x impactscores zijn ingevuld door het managementteam en de Raad van Toezicht. De uitkomsten van die analyse zijn meegenomen in onderstaande tekst, en waar nodig voorzien van een actualisatie.

De invulling van het openbaar bibliotheekwerk in Nederland is veranderd door de digitale ontwikkelingen binnen het media-aanbod. Met de bibliotheekwet als basis ligt er een enorme groeiomgelegenheid voor bibliotheken om burgers de maatschappelijke kansen te geven zodat zij zich kunnen ontplooiën in hun persoonlijke ontwikkeling. Een risico vormen de contributies en overige inkomsten van de leners. Het aantal lidmaatschappen dat altijd gekoppeld was aan het lenen van materialen neemt af en daarmee ook de inkomsten. Het sluiten van vestigingen of het omvormen tot doelgroepenbibliotheek heeft een negatief effect op het aantal volwassen betalende leden. Het behoeft nader onderzoek om te zien of een ander model voor een geldelijke publieksbijdrage aan de bibliotheek te realiseren is.

De dienstverlening aan het onderwijs en de uitbreiding van activiteiten voor individuele inwoners biedt perspectief op andere inkomsten. Op het gebied van fondsenwerving en verhoging eigen inkomsten uit nieuwe dienstverlening zullen de inspanningen de komende jaren uitgebreid worden. De extra inkomsten uit de projectfinanciering maken het mogelijk om als bibliotheek flexibeler in te springen op veranderingen in de vraag van overheden en gebruikers.

De Bibliotheek Kennemerwaard is overtuigd van de meerwaarde die zij levert binnen het gemeentelijk beleid waar het leesbevordering en mediaeducatie betreft en zet zich met kracht in om deze meerwaarde in resultaten aan te tonen. De resultaten van de leesmonitor tonen aan dat structurele aandacht voor leesplezier zich uitbetaalt. Leesvaardige burgers zijn beter in staat zich te informeren. Digitaal-vaardige burgers kunnen zich beter handhaven in de maatschappij. Onder andere binnen de activiteiten van het Taalhuis wordt gewerkt aan de vergroting van geletterdheid in de brede zin van het woord onder volwassenen. Dit beleid van bibliotheek Kennemerwaard wordt verder ondersteund door de uitbreiding van de Informatiepunten Digitale Overheid die op landelijk niveau via de Koninklijke Bibliotheek in de lokale bibliotheekvestigingen worden gerealiseerd.

Ook op het gebied van de WMO en de participatiewet ziet de bibliotheek kansen om de lokale overheden te ontzorgen en bij te dragen aan de uitvoering van deze decentralisaties. Ons programma Participatie en Zelfredzaamheid sluit aan bij het gemeentelijk beleid door burgers te informeren, bij te laten dragen aan en mee te laten doen in de samenleving. Daartoe ontwikkelt bibliotheek Kennemerwaard projecten in samenwerking en co-creatie met verschillende groepen in de samenleving.

6.4. AVG

De Algemene Verordening op Gegevensbescherming (AVG) die op 25 mei 2018 in werking is getreden stelt de bibliotheek voor vraagstukken op het gebied van privacybescherming. De medewerkers zijn zich hier bewust van, waar nodig zijn administraties aangepast, het blijft een punt van continue aandacht.

6.5. CAO Openbare Bibliotheken

Binnen de CAO van de Openbare Bibliotheken worden in 2021 loonstijgingen verwacht, de begroting 2020 voorziet in een loonstijging van 3%. De huidige CAO loopt nog door tot 30 juni 2020, omdat het niet gelukt is om in 2019 een nieuwe CAO af te sluiten. Er wordt gestreefd naar een gezamenlijke CAO voor centra voor de kunsten en bibliotheken. Door de aantrekkende arbeidsmarkt waarin de lonen harder stijgen dan de afgelopen jaren is het voor onze sector belangrijk mee te gaan in deze ontwikkeling om een aantrekkelijke werkgever te kunnen blijven. Helaas zijn niet alle gemeenten bereid om de stijging van de salariskosten één op één mee te nemen in de subsidie, waardoor de dienstverlening onder druk komt te staan.

6.6. Toekomst

Eind 2019 is het meerjarenbeleidsplan 2019-2022 in een bestuurlijk overleg gepresenteerd aan de wethouders. De richting en ambities van de bibliotheek vonden over het algemeen een warme weerklank. Door de wethouders werden wel lokale accenten gelegd, en er werd de wens uitgesproken om te komen tot een gezamenlijk gemeentelijk beleid ten aanzien van de bibliotheek en haar bekostiging. Hiertoe zal door de wethouders, met ambtelijke ondersteuning in 2020 een eerste aanzet worden gedaan.

Wij hebben vertrouwen in de toekomst van Bibliotheek Kennemerwaard. We zijn de best bezochte publieke instelling in onze gemeenten. Ons bereik kunnen we nog verder vergroten door nog meer in te zetten op onze programma's. De Raad van Cultuur en de Onderwijsraad gaven in hun rapport "Lees" aan hoe groot het belang van leesvaardigheid is in onze samenleving. Onder andere door uitholling van het bibliotheekwerk komt het leesniveau van Nederlandse kinderen steeds verder onder druk te staan. Tijd dus om dit tijt te keren en te starten met een leesoffensief. Daarnaast is de bibliotheek één van de laatste vrijplaatsen in onze samenleving. Een plek waar je niets hoeft, maar waar je uitgenodigd wordt om je te verwonderen, iets te leren, kennis te delen en kennis te nemen van andere ideeën. Ook die waarde ligt onder vuur. Het is belangrijk dat wij als bibliotheek pal staan voor vrije toegang tot informatie voor iedereen zodat eenieder zijn mening kan vormen en daarna kan uiten. Het is van het grootste belang dat er een plek is in onze samenleving waar jong en oud, rijk en arm, mensen uit alle windstreken van de wereld zich welkom voelen en een vonk van inspiratie voelen om zich te ontwikkelen en te ontplooiën.

Mevrouw E. Winters
Directeur-bestuurder

Jaarrekening

7. Balans 31-12-2019

(na resultaatbestemming)

	31-12-2019		31-12-2018	
	€	€	€	€
ACTIVA				
<u>Vaste activa</u>				
Materiële vaste activa				
Gebouwen en terreinen	560.864		586.954	
Inventaris	339.147		354.218	
Automatisering	93.635		176.545	
		993.647		1.117.717
<u>Vlottende activa</u>				
Vorderingen en overlopende activa				
Debiteuren	27.376		50.253	
Belastingdienst (omzetbelasting)	118.604		67.107	
Fietsplan	7.636		7.822	
Vooruitbetaalde bedragen	200.477		83.749	
Nog te ontvangen bedragen	43.660		5.692	
		397.752		214.623
Liquide middelen				
Kassen	204		242	
Banken	1.379.527		1.538.995	
		1.379.731		1.539.237
TOTAAL ACTIVA		<u>2.771.129</u>		<u>2.871.577</u>

PASSIVA

Eigen vermogen

Reserves

Reserve algemeen	413.641	418.017
Bestemmingsreserve herinrichting	415.000	365.000
Bestemmingsreserve automatisering	175.000	160.000
Bestemmingsreserve groot onderhoud	<u>240.000</u>	<u>240.000</u>
	1.243.641	1.183.017

Voorzieningen

Jubileumvoorziening	61.398	66.153
Reorganisatievoorziening	<u>110.580</u>	<u>0</u>
	171.978	66.153

Langlopende schulden

Langlopende leningen o/g	303.756	404.760
--------------------------	---------	---------

Kortlopende schulden en overlopende passiva

Onderhanden projecten	74.904	193.679
Crediteuren	215.534	204.292
Belastingdienst (loonheffing)	146.298	143.911
Pensioenfondsen	111.576	111.661
Vakantiedagenverplichting	113.383	107.332
Vakantiegeldverplichting	147.041	145.960
Media in bestelling	21.459	47.615
Deposito leners	20.817	23.040
Nog te betalen bedragen	99.739	143.457
Aflossingsverplichting leningen o/g	<u>101.005</u>	<u>96.700</u>
	1.051.755	1.217.647

TOTAAL PASSIVA

2.771.129   **2.871.577**

8. Staat van baten en lasten 2019

Stichting Bibliotheek Kennemerwaard		
Rekening 2019	Begroting 2019	Rekening 2018
€	€	€

BATEN

Gebruikers opbrengsten	907.762	894.900	952.276
Specifieke opbrengsten	216.475	217.900	235.842
Overige opbrengsten	11.385	200	70.463
Subsidie opbrengsten	6.388.539	6.423.700	6.296.638
TOTAAL BATEN	7.524.161	7.536.700	7.555.219

LASTEN

Bestuurs- en organisatiekosten	134.984	131.800	129.946
Huisvestingskosten	1.240.728	1.265.100	1.226.204
Personeelskosten	4.320.213	4.348.700	4.204.712
Administratiekosten	238.570	237.100	228.887
Transportkosten	24.588	26.000	24.176
Automatiseringskosten	354.427	387.500	375.868
Mediakosten	695.193	791.500	798.896
Specifieke kosten	55.192	52.000	43.791
Overige kosten	18.707	10.000	109.319
Afschrijvings- en rentekosten / dotaties	380.935	287.000	293.861
TOTAAL LASTEN	7.463.537	7.536.700	7.435.660

RESULTAAT VOOR RESULTAATBESTEMMING

60.624	0	119.559
---------------	----------	----------------

RESULTAAT PER GEMEENTE

Alkmaar	-33.202	-26.343	66.984
Heerhugowaard	37.340	31.604	18.920
Castricum	3.485	14.735	25.415
Bergen	53.002	-19.996	8.240
TOTAAL RESULTAAT	60.624	0	119.559

RESULTAATBESTEMMING

	Alkmaar	Heerhugowaard	Castricum	Bergen
Reserve algemeen	-33.202	9.840	985	18.002
Bestemmingsreserve herinrichting	0	25.000	0	25.000
Bestemmingsreserve automatisering	0	2.500	2.500	10.000
Bestemmingsreserve groot onderhoud	0	0	0	0
TOTAAL RESULTAAT	-33.202	37.340	3.485	53.002

9. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

9.1. Algemeen

Aard der activiteiten

De Stichting stelt zich ten doel de bevordering van de bibliotheekvoorziening en de informatieverstrekking in de ruimste zin in haar werkgebied. De Stichting is 30 juni 2008 opgericht na een fusie van de voormalige Bibliotheekstichtingen Alkmaar, Castricum en Heerhugowaard. Per 1 januari 2012 is hier de voormalig Bibliotheekstichting Bergen nog bij aangesloten.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Deze jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met eigen grondslagen voor de jaarverslaggeving. De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde. De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Adres

Stichting Bibliotheek Kennemerwaard
Gasthuisstraat 2
1811 KC Alkmaar
Gevestigd : te Alkmaar
Kamer van Koophandel : 37142790

Pensioen

Stichting Bibliotheek Kennemerwaard heeft voor haar werknemers de pensioenregeling ondergebracht bij het Pensioenfonds AZL te Heerlen (de pensioenuitvoerder). De pensioenregeling wordt gekwalificeerd als een "verplichting aan de pensioenuitvoerder". Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen afhankelijk van leeftijd, salaris en dienstjaren op basis van een middelloonregeling. Indexering vindt plaats afhankelijk van de dekkingsgraad. Stichting Bibliotheek Kennemerwaard heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bedragen in geval van een tekort bij AZL, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Het Pensioenfonds stelt jaarlijks de premie vast op grond van het premiebeleid zoals geformuleerd in de actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN). Op basis van een korte termijn herstelplan kan een toeslag op de premie worden berekend. Stichting Bibliotheek Kennemerwaard heeft daarom de pensioenregeling verwerkt als een "verplichting aan de pensioenuitvoerder". Dit houdt in dat in de resultatenrekening een pensioenlast is opgenomen gelijk aan de in het boekjaar verschuldigde premie, rekening houdend met achterstand in premiebetaling. In de balans zijn de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar verantwoord. Op balansdatum bestaat geen verplichting waarvoor een voorziening noodzakelijk wordt geacht.

Continuïteitveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitveronderstelling o.b.v. de subsidiebeschikking 2020, begroting 2020 en de liquiditeitsprognose 2020.

9.2. Waardering

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa aangeschaft door de Stichting Bibliotheek Kennemerwaard worden gewaardeerd tegen historische kostprijzen onder aftrek van eventuele eenmalige subsidies, vrijval bestemmingsreserves en onder aftrek van de op de geschatte economische gebruiksduur gebaseerde afschrijvingen. Deze termijnen zijn:

- Gebouwen 20 jaar (5,0%).
- Inventaris 10 jaar (10,0%).
- Automatisering 5 jaar (20,0%).

Aanschaffingen van vóór 1 januari 2009 welke zijn gedaan door de voorgangers van de Stichting Bibliotheek Kennemerwaard worden afwijkend als volgt afgeschreven:

- Alkmaar – gebouwen: afhankelijk van de financiering, de afschrijving is dan gelijk aan de aflossing van de lening waarmee het gebouw is gefinancierd.
- Alkmaar – inventaris: 10 jaar (10,0%) of afhankelijk van de financiering, de afschrijving is dan gelijk aan de aflossing van de lening waarmee de inventaris is gefinancierd.
- Heerhugowaard – inventaris: 10 jaar (10,0%), m.u.v. de herinrichting in 2007 (=15 jaar).

Vlottende activa

De vorderingen worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en de geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Jubileumvoorziening

De jubileumvoorziening is gevormd vanwege artikel 62 in de CAO Openbare Bibliotheken waarbij er een jubileumuitkering dient te worden uitgekeerd bij een 25 jarig (half bruto / netto), 40 jarig en 50 jarig (heel bruto / netto) dienstverband.

Reorganisatievoorziening

De reorganisatievoorziening is gevormd voor de verwachte kosten die zullen voortvloeien uit de in 2019 ingezette reorganisatie.

Algemene reserves

Reserves waarin het resultaat na resultaatbestemming wordt gemuteerd. Het betreffen in beginsel vrije reserves, eventuele beperkingen kunnen zijn opgelegd door de subsidieverstrekker in de subsidievoorwaarden.

Bestemmingsreserves

Reserves waaraan een beperkte bestedingsmogelijkheid is gegeven door het bestuur van de Bibliotheek.

- De beperking van de bestemmingsreserves herinrichting houdt in dat deze worden aangewend voor de aanschaf en vervanging van inventaris in de diverse vestigingen.
- De beperking van de bestemmingsreserves automatisering houdt in dat deze worden aangewend voor de aanschaf en vervanging van automatiserings- / zelfbedieningsapparatuur in de diverse vestigingen.
- De beperking van de bestemmingsreserves groot onderhoud houdt in dat deze worden aangewend voor het groot onderhoud in de diverse vestigingen.

Media in bestelling

De uitgaven voor aanschaf van media worden jaarlijks in de kosten opgenomen. De openstaande bestellingen bij de NBD (Nederlandse Bibliotheek Dienst) op 31 december van elk jaar worden als verplichting op de balans opgenomen.

Overige activa en passiva

Alle overige posten op de balans worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en de geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

9.3. Resultaatbepaling

Gebruikers opbrengsten

De gebruikers opbrengsten (contributies, telaatgelden etc.) worden verantwoord in het jaar waarin deze ontvangen zijn.

Personeelskosten

De aan het personeel over de periode 1 juni t/m 31 december 2019 verschuldigde vakantietoeslag en het (in geld uitgedrukte) saldo vakantiedagen per 31 december 2019 is in deze jaarrekening opgenomen op de balans. Gemiddeld aantal fte's in 2019 : 79,5 (2018 : 77,9).

Voorraad informatiedragers

De aanschaf van informatiedragers (boeken, avm, tijdschriften etc.) komt in het jaar van aanschaf geheel ten laste van de exploitatierekening.

Onvoorziene / incidentele boekwinsten en boekverliezen

De boekwinsten en / of boekverliezen die ontstaan door de verkoop van activa worden verantwoord onder de onvoorziene / incidentele baten en lasten.

Overige baten en lasten

Alle overige posten worden bepaald, met inachtneming van de hiervoor vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd. Lasten worden opgenomen in het jaar waarin zij voorzienbaar zijn.

9.4. Vergelijkbare cijfers

Begroting

De begrotingscijfers zijn gebaseerd op de door de Raad van Toezicht goedgekeurde begroting, inclusief eventueel geautoriseerde wijzigingen.

Rubricering

Voor zover de wijze van rubricering over 2019 afwijkt van die over 2018 zijn de ter vergelijking opgenomen cijfers aangepast.

10. Toelichting

10.1. Materiële vaste activa

	Aanschaf waarde €	Afschrijving cumulatief €	Boekwaarde 31-12-2018 €	Mutaties 2019 €	Afschrijving 2019 €	Boekwaarde 31-12-2019 €
Gebouwen en terreinen						
Alkmaar De Mare *1)	1.572.921	1.288.217	284.704	0	11.840	272.864
Alkmaar Oudorp *2)	285.000	42.750	242.250	0	14.250	228.000
Bergen *3)	312.656	252.656	60.000	0	0	60.000
Subtotaal	2.170.577	1.583.623	586.954	0	26.090	560.864
Inventaris						
Alkmaar	724.757	519.799	204.958	86.029	63.609	227.378
Heerhugowaard	353.116	270.909	82.207	645	24.544	58.309
Castricum	133.293	75.352	57.941	0	13.330	44.611
Bergen	11.394	2.282	9.112	975	1.236	8.850
Subtotaal	1.222.560	868.342	354.218	87.648	102.719	339.147
Automatisering						
Alkmaar	231.829	146.052	85.777	14.068	49.179	50.666
Heerhugowaard	199.742	133.280	66.462	4.772	40.901	30.332
Castricum	76.003	53.042	22.961	3.007	15.800	10.167
Bergen	2.243	898	1.345	1.967	842	2.470
Subtotaal	509.817	333.272	176.545	23.813	106.723	93.635
TOTAAL	3.902.954	2.785.237	1.117.717	111.461	235.531	993.647

*1) WOZ waarde 2020 is € 1.577.000 (2019: € 1.579.000).

De afschrijving is gelijk aan de aflossing lening (BNG).

*2) WOZ waarde 2020 is € 398.000 (2019: € 381.000).

*3) WOZ waarde 2020 is € 469.000 (2019: € 470.000).

Vanaf 2018 wordt er niet meer afgeschreven.

10.2. Vorderingen en overlopende activa

	31-12-2019 €	31-12-2018 €
Debiteuren	27.376	50.253
Belastingdienst (omzetbelasting)	118.604	67.107
Fietsplan	7.636	7.822
Vooruitbetaalde bedragen	200.477	83.749
Nog te ontvangen bedragen	43.660	5.692
	397.752	214.623

*1) Specificatie vooruitbetaalde bedragen

Waarborgsommen - huur Castricum en Egmond	29.541	29.541
Beerepoot - contracten	170.897	51.233
Overige vooruitbetaalde bedragen	39	2.975
	200.477	83.749

*2) Specificatie nog te ontvangen bedragen

Nog te ontvangen subsidies en donaties	30.000	0
Overig	13.105	5.692
	43.105	5.692

10.3. Liquide middelen

	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
Kassen	204	242
Banken	1.379.527	1.538.995
	1.379.731	1.539.237

De liquide middelen staan tot de vrije beschikking van de Stichting.

10.4. Eigen vermogen

	Saldo 1-1-2019	Toevoeging 2019	Onttrekking 2019	Subtotaal 2019	Resultaat 2019	Saldo 31-12-2019
	€	€	€	€	€	€
Algemeen						
Alkmaar	156.054	0	0	156.054	-33.202	122.852
Heerhugowaard	161.367	0	0	161.367	9.840	171.207
Castricum	22.069	0	0	22.069	985	23.054
Bergen	78.526	0	0	78.526	18.002	96.528
Herinrichting						
Alkmaar	255.000	0	0	255.000	0	255.000
Heerhugowaard	50.000	0	0	50.000	25.000	75.000
Castricum	15.000	0	0	15.000	0	15.000
Bergen	45.000	0	0	45.000	25.000	70.000
Automatisering						
Alkmaar	65.000	0	0	65.000	0	65.000
Heerhugowaard	40.000	0	0	40.000	2.500	42.500
Castricum	15.000	0	0	15.000	2.500	17.500
Bergen	40.000	0	0	40.000	10.000	50.000
Groot onderhoud						
Alkmaar	150.000	0	0	150.000	0	150.000
Heerhugowaard	20.000	0	0	20.000	0	20.000
Castricum	10.000	0	0	10.000	0	10.000
Bergen	60.000	0	0	60.000	0	60.000
TOTAAL	1.183.017	0	0	1.183.017	60.624	1.243.641

De Raad van Toezicht stelt voor het exploitatieresultaat te verrekenen met de diverse reserves zoals hierboven reeds is verwerkt.

10.5. Voorzieningen

Jubileumvoorziening	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
	1-1-2019	2019	2019	31-12-2019
	€	€	€	€
Alkmaar	31.224	1.918	4.162	28.980
Heerhugowaard	16.075	551	1.706	14.920
Castricum	10.254	413	1.150	9.517
Bergen	8.600	374	992	7.982
TOTAAL	66.153	3.256	8.010	61.398

De voorziening is langlopend en t.b.v. de toekomstige jubileumuitkeringen.

Reorganisatievoorziening	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
	1-1-2019	2019	2019	31-12-2019
	€	€	€	€
Kennemerwaard	0	110.580	0	110.580
TOTAAL	0	110.580	0	110.580

De voorziening is kortlopend en t.b.v. de toekomstige kosten van de reorganisatie van 2019.

10.6. Langlopende schulden

1. Alkmaar

Hoofdsom lening	€ 401.693
Afgesloten bij	BNG 40.83631
Periode	2006 t/m 2035
Rentepercentage	4,17%
Aflossing	Annuïtair

	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
Beginsaldo boekjaar	284.704	296.070
Aflossing boekjaar	11.840	11.366
Eindsaldo boekjaar	272.864	284.704
Aflossing volgend jaar	12.333	11.840
Eindsaldo volgend jaar	260.531	272.864

2. Alkmaar

Hoofdsom lening	€ 449.699
Afgesloten bij	BNG 40.91167
Periode	2001 t/m 2020
Rentepercentage	6,00%
Aflossing	Annuïtair

	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
Beginsaldo boekjaar	71.882	104.800
Aflossing boekjaar	34.894	32.918
Eindsaldo boekjaar	36.988	71.882
Aflossing volgend jaar	36.988	34.894
Eindsaldo volgend jaar	0	36.988

3. Alkmaar

Hoofdsom lening	€ 363.024
Afgesloten bij	BNG 40.91447
Periode	2001 t/m 2020
Rentepercentage	6,07%
Aflossing	Annuïtair

	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
Beginsaldo boekjaar	58.300	84.972
Aflossing boekjaar	28.291	26.672
Eindsaldo boekjaar	30.009	58.300
Aflossing volgend jaar	30.009	28.291
Eindsaldo volgend jaar	0	30.009

4. Heerhugowaard

Hoofdsom lening	€ 325.000
Afgesloten bij	ING 66.91.54.229
Periode	2005 t/m 2022
Rentepercentage	3,90%
Aflossing	Lineair

	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
Beginsaldo boekjaar	86.575	108.250
Aflossing boekjaar	21.675	21.675
Eindsaldo boekjaar	64.900	86.575
Aflossing volgend jaar	21.675	21.675
Eindsaldo volgend jaar	43.225	64.900

Lening	< 1 jaar	2 t/m 5 jaar	> 5 jaar	Saldo	Gestelde zekerheden
	€	€	€	€	
1. Alkmaar	12.333	54.695	205.835	272.864	*1)
2. Alkmaar	36.988	0	0	36.988	*1)
3. Alkmaar	30.009	0	0	30.009	*1)
4. Heerhugowaard	21.675	43.225	0	64.900	*1) *2)
	101.005	97.920	205.835	404.760	

*1) Garantstelling Gemeente.

*2) Verpanding creditgelden, deposito's en spaargelden door Stichting Bibliotheek Kennemerwaard.

10.7. Kortlopende schulden en overlopende passiva

	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
Onderhanden projecten	74.904	193.679 *1)
Crediteuren	215.534	204.292
Belastingdienst (loonheffing)	146.298	143.911
Pensioenfondsen	111.576	111.661
Vakantiedagenverplichting	113.383	107.332
Vakantiegeldverplichting	147.041	145.960
Media in bestelling	21.459	47.615
Deposito leners	20.817	23.040
Nog te betalen bedragen	99.739	143.457 *2)
Aflossingsverplichting leningen o/g	101.005	96.700
	1.051.755	1.217.647

*1) Specificatie onderhanden projecten

Project ALG Vrienden van BKNW	2.949	2.538
Project EDU Bibliotheek Op School Alkmaar	26.136	31.990
Project EDU Bibliotheek Op School Stimuleringsreg.	0	8.048
Project EDU Boekstart In De Kinderopvang Egmond	0	28.150
Project EDU Boekstart In De Kinderopvang HHW	0	5.001
Project EDU Boekstart In De Kinderopvang Stim.Reg.	8.063	116
Project EDU Boekstartcoach Bergen	408	0
Project EDU Boekstartcoach Heerhugowaard	0	4.975
Project EDU Coding Kennemerwaard	2.722	563
Project EDU Inloopochtend Driemaster Egmond	0	9.212
Project EDU Leesplezier In Overdie	0	2.404
Project EDU Level Up Bewust Gamem Heerhugowaard	8.200	0
Project EDU Slim Met Media Kennemerwaard	0	-1.381
Project EDU Veilig Puberen Heerhugowaard	0	54.206
Project EDU Veilig Puberen Mediawijsheid Bergen	5.535	6.796
Project O&O Boekenpret Heerhugowaard	0	5.063
Project O&O Creatieve Universiteit Alkmaar	9.456	2.514
Project O&O Dag & Dauw Alkmaar	-4.500	14.347
Project O&O Dichtdruk Alkmaar	-870	352
Project O&O Edic Kennemerwaard	0	-2.626
Project O&O Historisch Cafe Alkmaar	0	605
Project O&O Invites You Alkmaar	0	2.033
Project O&O Lezen In De Keuken Overdie	0	653
Project O&O Schrijfmarathon Alkmaar	0	-4.171
Project O&O Zwagerman Lezing Alkmaar	4.657	10.056
Project P&Z Belastingdienst Kennemerwaard	459	2.428
Project P&Z Digitale Inclusie Koploper	10.600	0
Project P&Z Digitale Inclusie Regulier	1.088	0
Project P&Z Taalhuis Alkmaar	0	-1.199
Project P&Z Taalhuis Bergen	0	4.382
Project P&Z Taalhuis Castricum	0	10.596
Project P&Z Taalhuis Heerhugowaard	0	-3.974
	74.904	193.679

*2) Specificatie nog te betalen bedragen

Personeel - transitievergoeding	18.294	42.889
Artiance - afrekening project Dag en Dauw Alkmaar	11.982	27.542
ROC - afrekening project Taalhuis Kennemerwaard	0	16.721
Crowe - accountantskosten	14.400	15.500
Overig	47.903	40.805
	92.579	143.457

10.8. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen**Huur gebouwen (inclusief servicekosten) conform begroting 2020**

Alkmaar Centrum *1)	418.823
Alkmaar Oudorp *2)	713
Alkmaar Overdie *2)	20.539
Alkmaar Graft de Rijk *2)	14.013
Alkmaar Schermer *2)	1.212
Heerhugowaard Centrum *2)	406.800
Heerhugowaard De Noord *2)	7.800
Castricum *2)	89.678
Akersloot *2)	6.086
Limmen *2)	2.436
Bergen *2)	3.372
Egmond *2)	9.293
Schoorl *2)	14.635
Totaal	995.400

*1) Huurcontract / servicekosten wordt jaarlijks verlengd met 1 jaar (opzegtermijn 1 jaar, actueel t/m 31-05-2020).

*2) Huurcontract / servicekosten voor onbepaalde tijd.

Terugbetaling reguliere subsidie

Een gemeente kan na ontvangst van de goedgekeurde jaarrekening nog besluiten een eventueel positief resultaat terug te vorderen.

Vooruitontvangen contributiebatens

De vooruitontvangen contributiebatens wordt geschat op € 395.256 (=50% van de ontvangen gelden in 2019), voor 2018 was dit € 417.154.

10.9. Baten

Toelichting baten ten opzichte van de begroting (afwijkingen > €25.000,- toegelicht):

	Voordeel	Nadeel
	€	€
BATEN		
Gebruikers opbrengsten	12.862	0
Specifieke opbrengsten	0	1.425
Overige opbrengsten	11.185	0
Subsidie opbrengsten	0	35.161
	24.047	36.586

De baten ad € 7.533.956 zijn met 0,3% gedaald t.o.v. 2018 (€ 7.555.219). In 2018 was dit een daling van 1,2% t.o.v. 2017. Gemeentesubsidie, € 35.161,- lager (-0,5%) dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door het niet toekennen van € 30.000,- (structurele) subsidie inzake de Bibliotheek op School door de Gemeente Alkmaar. M.u.v. de Gemeente Alkmaar (1,4%) en de Gemeente Castricum (2,4%) zijn de subsidies geïndexeerd met 1,75% conform de begroting. Hierdoor was de indexatie van Alkmaar ca € 10.000,- lager dan aangevraagd. Gemeente Castricum beschikte € 5.000,- meer dan begroot.

10.10. Lasten

Toelichting lasten ten opzichte van de begroting (afwijkingen > €25.000,- toegelicht):

	Voordeel	Nadeel
	€	€
LASTEN		
Bestuurs- en organisatiekosten	0	3.184
Huisvestingskosten	24.372	0
Personeelskosten *1)	28.487	0
Administratiekosten	0	1.470
Transportkosten	1.412	0
Automatiseringskosten	33.073	0
Mediakosten	96.307	0
Specifieke kosten	0	3.192
Overige kosten	0	8.707
Afschrijvings- en rentekosten / dotaties *2)	0	93.935
	183.652	110.489

Het voordeel van de personeelskosten t.o.v. de begroting komt met name doordat er minder uitzendkrachten zijn ingehuurd. Er zijn vorig jaar in de automatisering besparingen ingezet waar in 2019 de vruchten van worden geplukt, zoals de digitalisering van de nota's en herinneringen. Het mediabudget is niet volledig vrijgegeven in 2019, vooruitkijkend op de hogere kosten i.v.m. de reorganisatie in 2019/2020. De dotaties zijn hoger dan begroot omdat in de begroting geen rekening was gehouden met de reorganisatie. De dotatie aan de reorganisatievoorziening is € 110.000,-.

*1)

Salarissen

De volgende salarislasten zijn verantwoord in de exploitatie :

	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
Salarissen / sociale lasten / pensioenpremie	4.432.386	4.164.460
	4.432.386	4.164.460

Personeelsleden

Gemiddeld aantal fte's :

Back Office

Front Office

	31-12-2019	31-12-2018
	Fte	Fte
Back Office	22,4	29,2
Front Office	57,1	48,7
	79,5	77,9

Bezoldiging van bestuurder en Raad van Toezicht.

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens in werking getreden. De WNT is van toepassing op Bibliotheek Kennemerwaard. Het voor Bibliotheek Kennemerwaard toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 194.000. Dit betreft het algemene bezoldigingsmaximum.

Tabel 1a: Leidinggevende topfunctionarissen

Gegevens 2019	
bedragen x € 1	
H. Winters	
Functiegegevens	Directeur-Bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	99827
Beloningen betaalbaar op termijn	0
<i>Subtotaal</i>	99827
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	99827
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2018	
bedragen x € 1	
H. Winters	
Functiegegevens	Directeur-Bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	98097
Beloningen betaalbaar op termijn	0
<i>Subtotaal</i>	98097
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	98097

Tabel 1d: Topfunctionarissen met een bezoldiging < €1.700,-

NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
Dhr. M.L.M Delahaj	Lid Raad van Toezicht
Mevr. B.M. Dijkstra	Lid Raad van Toezicht
Mevr. E. Hollenberg	Lid Raad van Toezicht
Dhr. J. Oost	Lid Raad van Toezicht
Mevr. L. Oskamp	Lid Raad van Toezicht
Dhr. C.J. Res	Lid Raad van Toezicht

*2)

De volgende afschrijvingslasten zijn verantwoord in de exploitatie :

	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
Afschrijving gebouwen	26.090	25.616
Afschrijving inventaris	102.719	93.503
Afschrijving automatisering	106.723	123.695
	235.531	242.813

De volgende rentelasten zijn verantwoord in de exploitatie :

	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
Hypotheekrente	22.698	27.986
Bankkosten / debetrente	8.871	8.531
	31.568	36.518

De volgende dotaties zijn verantwoord in de exploitatie :

	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
Dotatie voorziening jubilea	3.256	14.530
Dotatie voorziening reorganisatie	110.580	0
	113.835	14.530

Beide dotaties zijn gerelateerd aan de personeelskosten.

10.11. Gebeurtenissen na balansdatum

Op het moment van afronden van deze jaarrekening (27 maart 2020) zit Nederland midden in de coronaviruscrisis. Als gevolg daarvan heeft bibliotheek Kennemerwaard per 16 maart 2020 al haar vestigingen moeten sluiten en heeft de educatieve dienstverlening ook tijdelijk moeten stoppen. Deze maatregel zal in ieder geval t/m 6 april 2020 duren. Direct financiële impact op korte termijn heeft met name het stopzetten van de te betalen tetaatgelden en de derving van verhuurinkomsten, maar ook andere opbrengsten als internetbaten, kopieerbaten, eventuele restitutie van abonnementsgelden, dienstverlening aan het onderwijs etc. Bij drie weken sluiting bedragen de gedeerde inkomsten ongeveer € 25.000,- a € 30.000,- indien we geen restitutie voor abonnementen geven (we wijzen leden op de online mogelijkheden). Indien we restitutie gaan aanbieden loopt de schade al snel op tot ca. € 100.000,-. Ongeveer een kwart van de omzeterderving wordt gedekt door het niet inzetten van (begrote) oproepkrachten met een nul-uren contract. Verder wordt er nog een klein deel bespaard op energie en schoonmaakkosten.

Op korte termijn heeft Kennemerwaard geen continuïteitsprobleem. De bibliotheek is grotendeels (85%) afhankelijk van subsidies. Het risico op middellange termijn dat Kennemerwaard onderkent is dat gemeenten gaan korten op de subsidie 2020 vanwege het niet nakomen van prestatieafspraken door de bibliotheek. Om dit risico te beperken is Kennemerwaard na invoering van de maatregelen hierover in communicatie getreden met de gemeenten in het werkgebied. Op landelijk niveau doet de branchevereniging (VOB) dit met de VNG. Het management van Kennemerwaard verwacht dat de gemeenten in 2020 niet zullen korten op de subsidie(s) indien het stoppen van de dienstverlening maximaal drie weken gaat duren. Indien gemeenten na die periode alsnog ingrijpen op de subsidie is er sprake van een omzeterdaling. De maatregel waar Kennemerwaard dan naar zal grijpen is deeltijdontslag van medewerkers die met name in de directe dienstverlening werkzaam zijn.

Op lange(re) termijn is de verwachting van het management dat vanwege het Corona-virus Nederland mogelijk onderdeel gaat uitmaken van een globale financiële recessie. Daarmee komen de overheidsfinanciën onder grote druk te staan en moeten er door het rijk, provincies en gemeenten keuzes worden gemaakt. Ook dit kan uiteindelijk impact hebben op de financiering van de lokale bibliotheekvoorziening. Het uitgangspunt van Kennemerwaard daarbij is dat (lokale) kortingen op

subsidies impact hebben op de (lokale) dienstverlening. Dit is in feite dezelfde strategie die bibliotheek Kennemerwaard volgt in geval van bezuinigingen. De bibliotheek kan moeilijk inschatten wat de leden zullen gaan doen. De meeste leden kunnen de contributie op ieder moment opzeggen, maar het management verwacht dat - indien het bij drie weken sluiting blijft - niet veel leden het lidmaatschap zullen opzeggen. Mocht het langer gaan duren dan zullen ongetwijfeld leden afvallen en dat heeft impact op de lokale exploitatie en daarmee de lokale dienstverlening.

10.12. Resultaatbestemming

	Stichting Bibliotheek Kennemerwaard		
	Rekening 2019	Begroting 2019	Rekening 2018
	€	€	€
RESULTAATBESTEMMING			
- Reserve algemeen Alkmaar	-33.202	-26.343	1.984
- Reserve algemeen Heerhugowaard	9.840	31.604	-48.108
- Reserve algemeen Castricum	985	14.735	415
- Reserve algemeen Bergen	18.002	-19.996	-1.760
- Bestemmingsreserve herinrichting Alkmaar	0	0	0
- Bestemmingsreserve herinrichting Heerhugowaard	25.000	0	7.028
- Bestemmingsreserve herinrichting Castricum	0	0	10.000
- Bestemmingsreserve herinrichting Bergen	25.000	0	0
- Bestemmingsreserve automatisering Alkmaar	0	0	15.000
- Bestemmingsreserve automatisering Heerhugowaard	2.500	0	40.000
- Bestemmingsreserve automatisering Castricum	2.500	0	10.000
- Bestemmingsreserve automatisering Bergen	10.000	0	0
- Bestemmingsreserve groot onderhoud Alkmaar	0	0	50.000
- Bestemmingsreserve groot onderhoud Heerhugowaard	0	0	20.000
- Bestemmingsreserve groot onderhoud Castricum	0	0	5.000
- Bestemmingsreserve groot onderhoud Bergen	0	0	10.000
TOTAAL RESULTAATBESTEMMING	60.624	0	119.559

Overige gegevens

Opmaak jaarrekening 2019

De jaarrekening van de "Stichting Bibliotheek Kennemerwaard" gevestigd te Alkmaar over 2019 is naar waarheid opgemaakt.

Was getekend

Mevr. E. Winters
Directeur / bestuurder
15-04-2020

Vaststelling jaarrekening 2019

De jaarrekening van de "Stichting Bibliotheek Kennemerwaard" gevestigd te Alkmaar over 2019 is vastgesteld door de Raad van Toezicht in de vergadering van 21 april 2020.

Was getekend

Dhr. M.L.M. Delahaij
Voorzitter
21-04-2020

Controleverklaring

Controleverklaring Crowe Peak op pagina 36 t/m 39.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de Raad van Toezicht en het bestuur van Stichting Bibliotheek Kennemerwaard te Alkmaar

A. Verklaring over de in de jaarrekening opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de, op pagina 19 tot en met 35 opgenomen, jaarrekening 2019 van Stichting Bibliotheek Kennemerwaard te Alkmaar gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Bibliotheek Kennemerwaard per 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de door de stichting gekozen en beschreven grondslagen en de bepalingen bij en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019;
2. de staat van baten en lasten over 2019; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Bibliotheek Kennemerwaard zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Paragraaf betreffende overige aangelegenheden

Wij zijn van oordeel dat de in jaarrekening 2019 verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen waaronder geldende gemeentelijke verordeningen.

Tevens verklaren wij dat de subsidie besteed is voor het doel en de activiteiten waarvoor de subsidie is verleend. De activiteiten zijn in kwantitatieve zin correct weergegeven. De algemene subsidievoorwaarden en die uit de subsidieverlening beschikking zijn nageleefd.

Benadrukking van de basis voor financiële verslaggeving en beperking in gebruik en verspreidingskring

Wij vestigen de aandacht op de algemene toelichting van de jaarrekening waarin de basis voor financiële verslaggeving uiteen is gezet. De jaarrekening 2019 van Stichting Bibliotheek Kennemerwaard is opgesteld voor de gemeenten Alkmaar, Heerhugowaard, Castricum en Bergen met als doel Stichting Bibliotheek Kennemerwaard in staat te stellen te voldoen aan de door deze gemeenten gestelde subsidievoorwaarden. Hierdoor is de jaarrekening mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor Stichting Bibliotheek Kennemerwaard en de gemeenten Alkmaar, Heerhugowaard, Castricum en Bergen en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

B. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening**Verantwoordelijkheden van het bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening**

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de door de stichting gekozen en beschreven grondslagen en de bepalingen van en krachtens de WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen en het Controleprotocol WNT. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen zonder materiele afwijkingen weergeeft.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Nijmegen, 15 april 2020

Crowe Peak Audit & Assurance B.V.

Was getekend

S.J. Wolberink RA